

**URZĄD MARSZAŁKOWSKI WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO
STAROSTWO POWIAT PUŁAWSKI
URZĄD MIASTA I GMINY KAZIMIERZ DOLNY**

**SOŁECKA STRATEGIA ROZWOJU WSI PARCHATKA
W GMINIE KAZIMIERZ DOLNY NA LATA 2025 – 2030**

PARCHATKA

Opracowanie:

Ryszard RYBCZYŃSKI – radny Rady Miejskiej, były sołtys dwóch kadencji

Grupa konsultacyjna:

Zbigniew Bartuzi, Henryk Osiak, Andrzej Paśnik, Józef Bartuzi, Rafał Suszek,
Anna Rybczyńska - Przewodnicząca KGW „Polanki”, prowadząca „Dzieje Parchatki”
Adam Gębał - Prezes Stowarzyszenia na Rzecz Rozwoju Parchatki
Józef Niezabitowski – Prezes Stowarzyszenia Świetlica
Adam Konas – regionalista, pasjonat historii

<u>01</u>	Wstęp strona 3
<u>02</u>	Charakterystyka miejscowości 2.1 Zarys historyczny 2.2 Mieszkańcy strona 4
<u>03</u>	Analiza zasobów 3.1 Zasoby turystyczno - przyrodnicze 3.2 Zasoby kulturowe 3.3 Obiekty i tereny 3.4 Infrastruktura 3.5 Gospodarka i rolnictwo strona 7
<u>04</u>	Efekty działalności mieszkańców strona 11
<u>05</u>	Osiągnięcia strona 14
<u>06</u>	Analiza SWOT strona 16
<u>07</u>	Analiza potencjału strona 17
<u>08</u>	Negatywne zjawiska społeczno - gospodarcze strona 17
<u>09</u>	Uwarunkowania środowiskowe strona 18
<u>10</u>	Problemy funkcjonalne strona 19
<u>11</u>	Ocena negatywnych uwarunkowań zewnętrznych rzutujących na poziom i rozwój samorządności strona 21
<u>12</u>	Propozycje działań formalno - prawnych strona 22
<u>13</u>	Wizja wsi strona 23
<u>14</u>	Strategia promocji Parchatki strona 24
<u>15</u>	Program krótkoterminowy strona 25
<u>16</u>	Program długoterminowy strona 26

Dokumentacja fotograficzna

Projekt uchwały zebrania wiejskiego

1. WSTĘP

Strategia Rozwoju Wsi Parchatka jest dokumentem strategicznym, określającym kierunki rozwoju miejscowości na **lata 2025 – 2030**. To plan zamierzeń mieszkańców Parchatki, który należy traktować jako dokument pomocniczy przy podejmowaniu decyzji dotyczących wsi, zarówno przez władze sołectwa, jak i władze gminne. Rekomendowany do wykorzystania w procesach planowania oraz przy opracowaniu Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Kazimierz Dolny.

Celem strategii rozwoju jest określenie kierunków działań oraz zadań zmierzających do poprawy warunków życia mieszkańców, poprawy bezpieczeństwa drogowego, poprawy warunków działalności kulturalnej, uaktywnienie społeczności, w tym dzieci i młodzieży, do podejmowania działań proekologicznych, jak też pokoleniowej integracji.

Realizacja strategii zależy od wielu czynników, a planowane projekty i przedsięwzięcia będą z pewnością modyfikowane stosownie do zmieniających się uwarunkowań wewnętrznych, jak i zewnętrznych oraz pojawiających się nowych możliwości finansowania.

Sołecka Strategia Rozwoju Wsi Parchatka zawiera charakterystykę miejscowości, analizę jej zasobów wraz z oceną słabych i mocnych stron.

Przedstawiona wizja, plan zadań bieżących, bliższych – krótkoterminowych i dalszych – długoterminowych ma służyć odnowie i rozwojowi Parchatki.

Strategia na lata 2025 - 2030 podlega przyjęciu przez Zebranie Wiejskie Sołectwa Parchatka oraz Radę Gminy Kazimierz Dolny.

[Obejrzyj film](#)

2. CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI

2.1. Zarys historyczny

Parchatka leży na żyznych madach u stóp urwistego stoku prawego brzegu Wisły. Tereny położone w połowie drogi między **Puławami a Kazimierzem Dolnym** należą do najgęściej pociętych labiryntem wąwozów lessowych w Europie, zaś zakole Wisły pod Parchatką to najdalej wysunięte na wschód zakole „królowej polskich rzek” w całym jej biegu. To właśnie tu **Wisła** zmienia ogólny kierunek - z północno - wschodniego na północno-zachodni.

Najwcześniejsze **ślady osadnictwa** (nieliczne fragmenty ceramiki) dotyczą obecności najstarszej rolniczej ludności wczesnego neolitu (2 poł. VI tys. p.n.e.). Trwalsze osadnictwo, (IV tys. p.n.e.) oraz liczne artefakty datowane na okres od X do XIII wieku, odnaleziono w trakcie wykopalisk i badań powierzchniowych.

Dobrze koresponduje to z kontekstem, w jakim pojawiła się pierwsza pisana wzmianka o wsi. **Jan Długosz** w Liber Beneficiorum nazywa ją **Parchowatka** i podaje, że podobnie jak Włostowice należała do kościoła jaroszyńskiego. W 1442 r. sąd polubowny postanowił, że dziesięciny ze starych (czyli od dawna użytkowanych) pól ich użytkownicy mają oddawać na rzecz klasztoru świętokrzyskiego, zaś z terenów wykarczowanych w dąbrowie i za górą biskupowi krakowskiemu. Dominującą do połowy XVI wieku formą nazwy osady była Parchowatka (udokumentowane co najmniej kilkoma osadami, należy odnieść do środkowego neolitu, używano także formy Parchatki (Parchatki).

Współczesna odmiana pojawiła się w **1563 r.** Według rejestrów poborowych z 1531 r. Parchatka należała do Andrzeja Tęczyńskiego. W 1565 r. roku była wymieniana wśród miejscowości wchodzących w skład parafii Końskowola, a od 1603 r. podlegała już na stałe parafii włostowickiej. W 1676 r. według rejestru poglównego Parchatka liczyła 37 mieszkańców. Przemarsze wojsk szwedzkich w 1656 r. i 1705 r. wyrządziły duże szkody mieszkańcom. 11 sierpnia 1705 r. Szwedzi, w dzień św. Wawrzyńca, doszczętnie spalili wieś.

W **1821 r.** znajdowało się w Parchatce 21 domów zamieszkałych przez 173 osoby. Atrakcyjne położenie wsi sprawiło, że stała się miejscem częstych wycieczek książąt Czartoryskich i ich dworu w latach **1786 -1830**. Jadano tu śniadania, podwieczorki i urządzano różne zabawy oraz spacer. Malownicze położenie wśród wzgórz przecinanych wąwozami sprawiło, że przypominająca **księżnej Izabeli Czartoryskiej** krajobrazy Szwajcarii „wioszczyna oparta o górę” wkomponowana została w przestrzeń puławskiego ogrodu. Urok Parchatki był tematem dla znanych malarzy i natchnieniem dla literatów.

Opiewana przez Franciszka Morawskiego, Juliana Ursyna Niemcewicza, Jana Pawła Woronicza oraz Franciszka Dionizego Książnina autora sielanki *Trzy Gody*, której akcja rozgrywa się w Parchatce.

Uwieczniona przez malarzy: Jana Piotra Norblina, Jana Feliksa Piwarskiego, Józefa Richtera, Barbarę Czernoff.

W **1916 r.** mieszkańcy Parchatki dla upamiętnienia poległych powstańców listopadowych i styczniowych usypali kurhan i ustawili na nim krzyż.

W czasie II Wojny Światowej - **18 listopada 1942 r.** - Niemcy rozstrzelali kilkunastu mieszkańców wsi. Dla upamiętnienia tej tragedii w 1950 r. wzniesiono pomnik.

W **1959 r.** został oddany do użytku nowy budynek siedmioklasowej szkoły podstawowej, pobudowanej przez mieszkańców na ich gruntach. Aktualnie zgodnie z wolą zebrania wiejskiego budynek ten jest siedzibą Świetlicy Wiejskiej.

2.2. Mieszkańcy Parchatki

W **1676 r.** według rejestru pogłównego, Parchatka liczyła 37 mieszkańców.

W **1821 r.** znajdowało się w Parchatce 21 domów zamieszkanym przez 173 osoby.

W roku **2017** zamieszkiwało 512 mieszkańców, w tym:

 265 kobiet **247 mężczyzn**

W ciągu 5 lat liczba mieszkańców zmniejszyła się o 41 osób.

W latach 2018 – 2022 zmarło 30 osób.

Obecnie Parchatkę zamieszkuje **471** mieszkańców, w tym:

 237 kobiet **234 mężczyzn**

 uprawnieni do głosowania **406**

 do 18-go roku życia **65**

 powyżej 60 roku życia **152**

 powierzchnia Parchatki **400 ha**

 liczba gospodarstw **ok. 200**

3. ANALIZA ZASOBÓW

☆ **zasoby** - wszelkie elementy materialne i niematerialne wsi i związanego z nią obszaru, które mogą być wykorzystane obecnie bądź w przyszłości w celu realizacji publicznych lub prywatnych przedsięwzięć odnowy wsi

3.1. Zasoby turystyczno-przyrodnicze

Szlaki turystyczne: żółty i niebieski

Ścieżka edukacyjna

Ścieżka rowerowa wzdłuż wału Wiślanego

Punkty widokowe na przełom Wisły, Puławy

Unikatowy **labirynt wąwozów** na Szlaku Lessowych Wąwozów Płaskowyżu Nałęczowskiego

Kazimierski Park Krajobrazowy

Obszar Natura 2000

Góra Trzech Krzyży

plantacje chmielu, róż

ostoje ptactwa i zwierzyny

POMNIK PRZYRODY - 470-LETNI DĄB

TABLICA INFORMACYJNA
O PARCHATCE

3.2. Zasoby kulturowe

Koło Gospodyń Wiejskich **Polanki**

Zespół Śpiewaczy

Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Parchatki

Stowarzyszenie Świetlica

profil fb **Dzieje Parchatki**

Pomnik Powstańców Listopadowych

Pomnik Pomordowanych Mieszkańców Parchatki Ofiar Krwawej Środy 1942r.

Kapliczka z figurą Matki Boskiej

Pomnik Przyrody **470 - letni dąb**

ZESPÓŁ ŚPIEWACZY POLANKI

POMNIK POWSTAŃCÓW LISTOPADOWYCH

POMNIK „OFIAR KRWAWEJ ŚRODY

3.3. Obiekty i tereny

Świetlica Wiejska

boisko do piłki nożnej

boisko do piłki siatkowej

plac zabaw

siłownia plenerowa

sala konferencyjna

sala do ćwiczeń

stragan handlowy

teren wspólnoty wiejskiej (2,08 ha)

Karczma Parchatka

PLAC ZABAW

BOISKA

SALA KONFERENCYJNA

SALA ĆWICZEŃ

3.4. Infrastruktura

droga wojewódzka 824 o długości **2400 m**

drogi gruntowe, częściowo nieutwardzone, wymagające modernizacji

8 przystanków autobusowych

oświetlenie dróg

2 wskaźniki prędkości

chodnik po jednej stronie drogi budowany od 2017 r.

wodociąg

przydomowe oczyszczalnie ścieków, szamba

niewielka ilość odnawialnych źródeł energii - fotowoltaika

teren wspólnoty wiejskiej - dawny zbiornik wodny

3.5. Działalność gospodarcza, rolnictwo

około **200** zabudowań gospodarczych

Zakład betoniarski

Serwis samochodowy Carmax

Serwis samochodowy Citroena

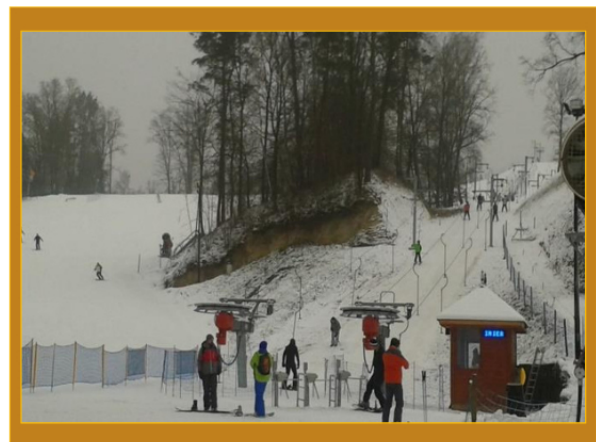
Dealer ciągników Solis

Firma przewozowa HalloBus

Hurtownia

Karczma Parchatka

Stok narciarski

STOK NARCIARSKI

4. EFEKTY ZAANGAŻOWANIA MIESZKAŃCÓW

- **Dzieje Parchatki** - od 10 lat profil na Facebook
- odzyskany budynek byłej szkoły zbudowany społecznie przez mieszkańców - **światlica wiejska**
- zadaszenie przed wejściem świetlicy - wykonano społecznie z podarowanych materiałów
- **renowacja** Pomnika Pomordowanych Mieszkańców Parchatki Ofiar Krwawej Środy 1942 r.
- **opieka** nad grobowcem mieszkańców Parchatki Ofiar Krwawej Środy 1942 r. na cmentarzu włostowickim
- z inicjatywy p. Anny Rybczyńskiej 470 - letni dąb ustanowiono **Pomnikiem Przyrody**
- opieka nad przystankami autobusowymi - czyszczenie oraz **montaż tablic** z pejzażami Parchatki i hasłami ekologicznymi
- opracowanie, wykonanie i **montaż tablic** z opisem historycznie istotnych miejsc na Żółtym Szlaku Turystycznym (wsparcie sponsora - Firma MEZAP, praca Rady Sołeckiej)
- **wykonanie ławek** ustawionych przy ścieżce rowerowej, sklepie oraz na szlaku turystycznym
- opracowanie i wykonanie **tablicy informacyjnej** o Parchatce
- budowa przydomowych **oczyszczalni ścieków** - szkolenie i kilkadziesiąt nowych oczyszczalni
- **boisko** do piłki siatkowej
- tablice z dawnymi nazwami własnymi miejsc, przy których zlokalizowane są przystanki
- **kwietniki** na przystankach autobusowych
- **przdrożny punkt wymiany książek**
- stworzenie 18 - osobowego zespołu śpiewaczego KGW **Polanki**
- zakup **strojów regionalnych** Powiśla Puławskiego (fundusze Narodowego Centrum Kultury)

- coroczne **akcje sprzątania pod hasłem** “Parchatka pięknieje na wiosnę”
- organizacja pomocy żywnościowej dla samotnych matek z Ukrainy na terenie gminy i powiatu - około 300 osób oraz potrzebujących mieszkańców wsi
- **zbiórki darów** dla uchodźców z Ukrainy, Polaków z Szaróweczki na Ukrainie, mieszkańców wsi oraz powodzian
- organizacja corocznych oraz okazjonalnych **festynów** - między innymi: Powitanie Lata, Szczepimy się z KGW, Polsko - Ukraiński Dzień Dziecka, Mikołajki, Piknik Rodzinny
- opracowanie wniosku i **pozyskanie funduszy** na utworzenie Dziennego Domu Pomocy w Parchatce (z Urzędu Marszałkowskiego pozyskano 1,887 mln PLN), decyzją Burmistrza utworzony w Okalu;
- **zajęcia edukacyjno - animacyjne** we współpracy z Muzeum Nadwiślańskim
- warsztaty dziennikarskie
- warsztaty artystyczne
- warsztaty pszczelarskie
- wystawy planszowe “Sięgając pamięcią”
- urządzenie wyposażenie sali do ćwiczeń
- zakup straganu handlowego
- występy Zespołu Śpiewaczego w Urzędzie Marszałkowskim w Lublinie, na uroczystościach powiatowych, festiwalach w Nałęczowie, Kazimierzu, Jeziorszczyźnie, Celejowie, Puławach - patriotyczne śpiewanie, kolędowanie, czytanie Konstytucji
- udział w projekcie “Kazimierz Dolny dla Seniorów” - zajęcia rehabilitacyjne
- udział w projektach “Nasi Seniorzy” oraz “Senior Plus” - zajęcia na basenie, zajęcia usprawniające, zajęcia rehabilitacyjne dla osób z niepełnosprawnościami prowadzone w domach
- akcje na rzecz poprawy bezpieczeństwa drogowego
- akcje na rzecz ochrony przyrody i zapobiegania dewastacji wąwozów Kazimierskiego Parku Krajobrazowego

Dzięki **Stowarzyszeniu na Rzecz Rozwoju Parchatki**:

- zajęcia “Uprawa ekologiczna malin”
- zajęcia dla rolników na temat handlu produktami rolniczymi
- zgłoszenie projektu “Rower dla gminy”
- zgłoszenie projektu na budowę wiaty

Dzięki **Agencji Modernizacji i Restrukturyzacji Rolnictwa** KGW Polanki zorganizowało:

- wyjazdy do teatrów w Lublinie i Radomiu
- wycieczki do Zamościa, Kozłówki, Warszawy, Sandomierza, Krakowa
- zajęcia i warsztaty rękodzielnicze oraz kulinarne dla dzieci i dorosłych

We współpracy z **Lubelskim Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego** w Końskowoli:

- szkolenia i pokazy dotyczące ekologicznych upraw, produkcji rolnej oraz przetwórstwa

FESTYN Z OKAZJI DNIA DZIECKA

TABLICE INFORMACYJNE NA
SZLAKU TURYSTYCZNYM

5. OSIĄGNIĘCIA

53

Przedsięwzięcia Koła Gospodyń Wiejskich w 2023 roku

- **I miejsce** Patrycji Johansen w Wojewódzkim Konkursie Kobieta Gospodarna - Wyjątkowa, Malowane na Desce, 2022 r.
- **I miejsce** Patrycji Johansen Ogólnopolski Konkurs Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa - Kubek, dzbanek czy makatka... Rękodzieło to jest gratka!, 2023 r.
- **III miejsce KGW** w województwie lubelskim w III edycji konkursu KGW o Nagrodę Małżonki Prezydenta, 2023 r.
- **Wyróżnienie specjalne** Ogólnopolski Konkurs Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Rękodzieło, 2022 r.
- **Wyróżnienie** w konkursie kulinarnym promującym zdrową żywność z polskich lasów w ramach Festiwalu Kół Gospodyń Wiejskich Tradycyjnie w Nałęczowie, 2023 r.
- **Wyróżnienie** Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego za działalność sołtysa w konkursie Nasz Sołtys, 2023 r.
- **Wyróżnienie** dla solistki Zespołu Śpiewaczego Pani Reginy Szałas w eliminacjach powiatowych Festiwalu Kapel i Śpiewaków Ludowych w Kazimierzu Dolnym, 2023 r.
- **nagroda pieniężna** za udział w konkursie Kobieta Przedsiębiorcza Starosta Puławski, 2023 r.

- **Dyplom Uznania** od Zarządu Województwa Lubelskiego za działalność i społeczne zaangażowanie na rzecz kultywowania lokalnej tradycji i kultury
- **Dyplom** Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi za udział w konkursie Bitwa Regionów, 2023 r.
- **Dyplom** Piknik z Produktem Polskim na powiatowym etapie Bitwy Regionów w Gołębiewie, 2023 r.
- **Dyplom** za wybitne osiągnięcia w dziedzinie kultury Starosta Puławski z okazji XXII Powiatowego Dnia Kultury, 2022 r.
- **Dyplom** za udział w konkursie Kobieta Przedsiębiorcza Marszałek Województwa Lubelskiego, 2023 r.

30 Przedsięwzięcia Koła Gospodyń Wiejskich w 2024 roku

- **3 x II miejsce** podczas Dożynek Powiatowych w konkursie malarskim oraz wypieku chleba tradycyjnego i razowego;
- **I miejsce** w konkursie Artystyczna Twórczość Wsi w kategorii Koronczarstwo dla p. Hanny Gębał;
- **nagrody pieniężne Starosty Puławskiego** za działalność kulturalną dla Koła Gospodyń Wiejskich oraz przewodniczącej p. Anny Rybczyńskiej;
- strona www poświęcona Parchatce na blogu Centrum Badań nad Historią Regionalną i Lokalną UMCS w Lublinie;
- reprezentowanie Gminy oraz Powiatu Puławskiego na zaproszenie Urzędu Marszałkowskiego w programie TV Republika "Tradycyjne Smaki Lubelszczyzny";

6. ANALIZA SWOT

Silne strony

Położenie Parchatki

walory przyrodnicze, przełom Wisły, wąwozy, szlaki piesze i rowerowe

Aktywna społeczność

dwa stowarzyszenia, zespół, KGW

Budynek byłej szkoły

stałe modernizowany, boiska, plac zabaw

Gwarantowane ustawowo prawa

do decydowania o wykorzystaniu obiektów i terenów stanowiących byłą wspólnotę wiejską

Teren wspólnoty wiejskiej

przy ścieżce rowerowej

Dzieje Parchatki

profil w mediach społecznościowych Facebook

Lokalni liderzy, rada sołecka

zorientowani na podnoszenie funkcjonalności obiektów wsi oraz pozyskiwanie funduszy

Aktywność seniorów

prace społeczne, udział w uroczystościach, zajęciach, warsztatach

Identyfikacja sołecka

logo, film, pieśni o Parchatce

Cykliczne akcje społeczne

Parchatka pięknieje na wiosnę - akcja sprzątania

Miejsca pamięci i pomniki

pomnik Ofiar Krwawej Środy 1942 r., pomnik Powstańców Listopadowych

Punkty informacyjne

tablice na szlakach turystycznych

Interwencyjne działania

na rzecz ochrony Kazimierskiego Parku Krajobrazowego

Słabe strony

Brak sieci kanalizacyjnej

Brak zaangażowania

znaczącej większości mieszkańców

Brak możliwości decyzyjnych

pozwalających na odpowiedni rozwój wsi

Brak sklepu spożywczego

Brak możliwości zagospodarowania

terenu wspólnoty

Brak pełnego dostępu

do pomieszczeń byłej szkoły

Błędne decyzje

likwidacja siłowni z przeznaczeniem jej na TRZECIĄ kotłownię

Brak miejsc parkingowych

Brak chodnika

po drugiej stronie drogi

Gminne drogi gruntowe

częściowo utwardzane gruzem

Brak odwodnienia i zjazdów do posesji

w centralnej części wsi

Brak zjazdu na pasie drogi wojewódzkiej

z chodnika do działek

7. ANALIZA POTENCJAŁU

Szanse

Fundusze

środki dostępne z funduszu sołeckiego

Możliwości pozyskiwania środków

z programów pomocowych

Programy aktywizujące

dla mieszkańców wsi

Obszar Natura 2000

dbałość o walory przyrodnicze w Kazimierskim Parku Krajobrazowym

Współpraca

z Muzeum Nadwiślańskim w Kazimierzu Dolnym

Współpraca

z Agencją Modernizacji i Rozwoju Rolnictwa

Promocja wsi

imprezy kulturalno - oświatowe

Wspólnoty wiejskie

wzmocnienie walorów przyrodniczych poprzez wykorzystanie posiadanych zasobów

Współpraca

z Kazimeirskim Ośrodkiem Kultury i Promocji i Turystyki

Programy wsparcia

dla seniorów

Współpraca

z LODR w Końskowoli

Zagrożenia

Centralne decyzje w Urzędzie Gminy

pomijanie etapu konsultacji z mieszkańcami, zarówno w początkowym jak i końcowym etapie inwestycji

Brak wsparcia Urzędu Gminy

w kierunku rozwoju wsi oraz inicjatyw podejmowanych przez mieszkańców

Pomijanie uchwał zebrania wiejskiego

nie są rozpatrywane przez Radę Miejską

Naruszanie praw nabytych

do byłych wspólnot wiejskich oraz praw samorządowych mieszkańców

Hamowanie rozwoju gminy

brak zatwierdzonego planu zagospodarowania przestrzennego

Brak strategii zrównoważonego rozwoju gminy

z uwzględnieniem potrzeb mieszkańców

Wyludnianie

odpływ młodego pokolenia do miast

Niski poziom wykorzystania środków zewnętrznych

brak kanalizacji, programów wspierających

Niski poziom zabezpieczenia terenów Natura 2000

przed dewastacją przez crossowców i offroadowców

Zagrożenie bezpieczeństwa drogowego

bardzo duże natężenie ruchu, bezkarne przekraczanie prędkości, hałas

8. UWARUNKOWANIA ŚRODOWISKOWE

Mieszkańcy są **aktywni społecznie**, w czym wspiera ich Rada Sołecka, Koło Gospodyń Wiejskich „Polanki”, Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Parchatki oraz Stowarzyszenie Świetlica.

Kultywuje się pamięć o przodkach poprzez coroczne **uroczystości oraz opiekę** nad pomnikiem i grobowcem Ofiar Krwawej Środy 1942 r.

Tradycją stały się **sąsiedzkie spotkania** z okazji świąt noworocznych, a także wielkanocne święcenie pokarmów w świetlicy, święcenie pól oraz majówki.

Parchatczanie są solidarni, gotowi do **niesienia pomocy** w sytuacjach wymagających wsparcia. Wspólnie odbudowali dach jednego z domów po pożarze, pomoc powodzianom.

Mieszkańcy uczestniczą w **akcjach pomocy uchodźcom z Ukrainy**. Po wybuchu wojny przez 6 miesięcy zapewniali finansowo i materialnie pobyt około 30 osób zakwaterowanych w świetlicy i 3 mieszkaniach prywatnych.

Największym zaangażowaniem wśród mieszkańców wykazują się **seniorzy**. Dzięki aktywności Koła Gospodyń oraz Rady Sołeckiej biorą udział w wydarzeniach kulturalnych, integracyjnych, sportowych, w pracach społecznych.

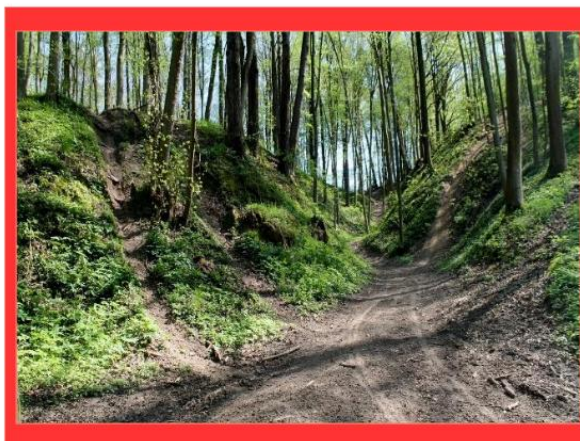

10. PROBLEMY FUNKCJONALNE

- Brak chodnika po drugiej stronie drogi 824 oraz miejsc do parkowania – duże **zagrożenie bezpieczeństwa drogowego** mieszkańców (w ciągu 10 lat 5 ofiar śmiertelnych, 19 rannych);
- Brak kanalizacji ściekowej – **degradacja środowiska** gruntowo - wodnego (ścieki gromadzone są teoretycznie w szczelnych zbiornikach lub osadnikach gnilnych);
- Nieskuteczny **system odprowadzenia wód opadowych** ze zboczy oraz drogi (przy opadach zalewane są posesje i gospodarstwa);
- Brak **systemów energooszczędnych**, w tym duża ilość budynków nieocieplonych;
- Brak odpowiednio przygotowanego i wyposażonego **miejsca rekreacji i wypoczynku** dla mieszkańców, w tym dzieci i młodzieży;
- Nie wykorzystane turystycznie **walory krajobrazowo – przyrodnicze i historyczne** (przełom Wisły, Góra Trzech Krzyży, szlaki turystyczne, ścieżka rowerowa);
- **Dewastacja wąwozów**, ostoi ptaków i zwierząt w obszarze chronionym, dotychczasowa bezczynność urzędników, mimo licznych interwencji mieszkańców;
- **Brak regulaminu** świetlicy wiejskiej dostosowanego do uwarunkowań funkcjonalnych;
- Brak **sklepu spożywczego** jest problemem dla osób starszych oraz niepełnosprawnych;
- Brak zgody dla inwestora na **zbudowanie wieży widokowej** przy stoku narciarskim;
- Konieczna rewitalizacja wspólnoty wiejskiej z przeznaczeniem na **miejsce rekreacji i wypoczynku** - odtworzenie i zarybienie stawu, ustawienie altany, urządzenie paleniska.

WYPADKI DROGOWE

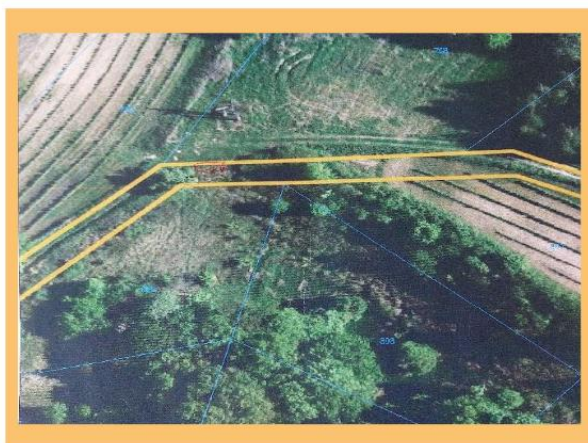
DEWASTACJA PRZYRODY

BRAK ZJAZDÓW DO POSESJI

EFEKTY NIEPRAWIDŁOWEGO SYSTEMU ODWODNIENIA

WYTYCZONA DROGA NAD WĄWOZEM, UJEŹDŻONA NA DZIAŁCE PRYWATNEJ

WYTYCZONY PAS DROGI Z ZAJĘCIEM DROGI PRYWATNEJ

11. OCENA NEGATYWNYCH UWARUNKOWAŃ ZEWNĘTRZNYCH RZUTUJĄCYCH NA POZIOM I ROZWÓJ SAMORZĄDNOŚCI

Istniejące uwarunkowania:

- **łamanie praw Zebrania Wiejskiego** do stanowienia w sprawach sołectwa zagwarantowanych w art.48 ust.1.2 ustawy samorządowej;
- **nierozpatrywanie przez Radę Miejską uchwał** Zebrania Wiejskiego dotyczących praw nabytych do decydowania o wykorzystaniu byłej wspólnoty wiejskiej;
- **brak konsultacji z mieszkańcami** podczas prowadzenia inwestycji, czego przykładem jest modernizacja drogi Parchatka - Zbędowice, przy której wykonany system odwodnienia jest niewydolny, często dochodzi do zalewania pasa drogi wojewódzkiej oraz okolicznych posesji;
- **brak aktualnych podstawowych dokumentów** niezbędnych do planowania i zarządzania - Status Sołectwa nie jest aktualizowany od 1990 roku, Strategia Zrównoważonego Rozwoju Miasta i Gminy na lata 2004 - 2008 została przedłużona jedynie do roku 2020;
- **brak Wieloletniego planu zadaniowo-finansowego Miasta i Gminy** niezbędnego do ubiegania się o wsparcie środkami europejskimi;
- **procedury** zmiany Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego trwają od 26 lat, brak wieloletniego programu zmian MPZP jest naruszeniem art.32 ust.1.2 o planowaniu przestrzennym;
- **niski poziom samorządności mieszkańców Miasta i Gminy Kazimierz Dolny**, w ogólnopolskim rankingu gmin miejsko - wiejskich zajmujemy **799 miejsce na 913 ogółem**;
- **brak konsekwencji** w realizacji zadań inwestycyjnych gminy (chodnik w Parchatce budowany z przerwami w latach 2017 -2024);
- **brak wsparcia** merytorycznego dla działalności kulturalnej stowarzyszeń i organizacji sołeckich.

12. PROPOZYCJA DZIAŁAŃ FORMALNO - PRAWNYCH NIEZBĘDNYCH DO USZANOWANIA PRAW SAMORZĄDOWYCH MIESZKAŃCÓW ORAZ POPRAWY WARUNKÓW ŻYCIA

Proponowane kroki:

- **podjęcie uchwały** Zebrania Wiejskiego o wymówieniu umowy najmu zawartej przez Urząd Miasta z firmą Orange - umowa została zawarta bez zgody Zebrania Wiejskiego, co stanowi naruszenie art.48 ust.2 Ustawy Samorządowej oraz Statutu Sołectwa. Umowa zawarta niezgodnie z prawem staje się nieważna. Wymówienie przesłać do Urzędu Miasta, firmy Orange oraz Wojewody Lubelskiego;
- zweryfikowanie **prawa mieszkańców** do gruntu stanowiącego byłą wspólnotę wiejską przekazanego pod budowę sklepu spożywczego;
- **wystosowanie pisma** do Spółdzielni Zgoda o wywiązanie się ze zobowiązania wynikającego z celu, w jakim grunt został udostępniony przez mieszkańców (sklep spożywczy);
- **podjęcie uchwały** Zebrania Wiejskiego w sprawie opracowania projektu budowy chodnika po drugiej stronie drogi wojewódzkiej 824;
- podjęcie uchwały inicjującej wystąpienie do Sejmiku Województwa Lubelskiego;
- o **wprowadzenie zakazu** organizowania rajdów motocyklowych i samochodowych na obszarze Kazimierskiego Parku Krajobrazowego oraz egzekwowanie zakazu wjazdu pojazdów na tereny leśne;
- podjęcie uchwały o **budowie kanalizacji** zgodnie z koncepcją UM;
- podjęcie uchwały o **modernizacji poboczy** drogi 824 z wykonaniem skutecznego odprowadzenia wód opadowych oraz podjazdów do posesji.

13. WIZJA WSI (hasłowa i opisowa)

Aktywna, rozśpiewana Parchatka - życzliwa sąsiadom - to **piękna wieś** położona w gminie Kazimierz Dolny. Otoczona plantacjami chmielu i unikatowymi wąwozami Kazimierskiego Parku Krajobrazowego.

Jako mieszkańcy stawiamy na **działalność społeczną i kulturalną** zmierzającą do pokoleniowej integracji społecznej mieszkańców i naszych gości.

Dbamy i zabiegamy o **ochronę środowiska naturalnego**, ostoi ptaków i zwierząt. Chronimy wąwozy przed dewastacją i zaśmiecaniem.

Mamy warunki do rozwoju działalności kulturalnej, **krzewienia tradycji** i regionalnych obrzędów.

Zabiegamy i upominamy się o nasze **samorządowe prawa**.

Mamy ciekawe **miejsca rekreacyjne** i atrakcyjną przestrzeń wspólną.

Działamy na rzecz **integracji pokoleń**.

Tworzymy i budujemy, stale uatrakcyjniamy życie mieszkańców, zachęcamy, do aktywności, **współdziałania** i rozwoju.

Zagospodarowana **przestrzeń publiczna** zachęca do spotkań, jednoczy mieszkańców.

Jesteśmy **otwarcy na współpracę** międzysąsiedzką z innymi sołectwami, miastami Kazimierzem Dolnym, Puławami i Nałęczowem.

13. STRATEGIA PROMOCJI PARCHATKI

- ogłoszenie roku 2025 **Rokiem Parchatki**, w 463. nadania wsi aktualnej nazwy;
- ustanowienie daty Dnia Parchatki - corocznego święta;
- dalsze prowadzenie profilu Facebook **Dzieje Parchatki**, promowanie historii regionu, działalności sołectwa, aktualnych wydarzeń;
- opracowanie **planu działania** na dany rok kalendarzowy przez Radę Sołecką;
- nawiązanie współpracy z **KOKPIT** w zakresie działalności kulturalnej;
- utrzymanie współpracy z **Muzeum Nadwiślańskim** w Kazimierzy Dolnym w zakresie krzewienia tradycji regionalnych;
- utrzymanie współpracy z **Lubelskim Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego** w Końskowoli poprzez uczestnictwo w warsztatach oraz szkoleniach związanych z produkcją rolniczą, ekologią upraw i przetwórstwem;
- współpraca z **sąsiednimi sołectwami**;
- **wspieranie działalności** lokalnych stowarzyszeń oraz Koła Gospodyń Wiejskich;
- występy zespołu śpiewaczego, **udział w konkursach**, festiwalach i imprezach regionalnych;
- wydanie kalendarza;
- opracowanie historii Parchatki do wydania książkowego;
- wydanie płyty zespołu śpiewaczego;
- organizacja tradycyjnych imprez integrujących mieszkańców;
- organizowanie seminariów i spotkań z ciekawymi ludźmi;
- stworzenie ścieżki edukacyjnej z opisem lokalnej flory i fauny;
- ustawienie tablic z historiami z życia wsi;
- ustawienie tablic z mapą wąwozów, mapami i opisem;
- ustawienie witaczy przy wjazdach/wyjazdach ze wsi;
- utrzymanie corocznych uroczystości upamiętniających Ofiary Krwawej Środy;
- utworzenie miejsc widokowych na Górze Trzech Krzyży oraz przy stoku narciarskim.

13. KRÓTKOTERMINOWY PROGRAM ROZWOJU PARCHATKI

Potrzeby bieżące:

- **udrożnienie odwodnienia oraz poprawa odprowadzenia wody na drodze gminnej Parchatka - Zbędowice przed skrzyżowaniem z drogą wojewódzką 824, śr. gminne;**
- **usprawnienie odpływu wody w łazience na poddaszu i odmalowanie zalanego sufitu korytarza;**
- uzupełnienie 3 przystanków w kosze na śmieci, środki gminne;
- zamontowanie tablicy ogłoszeń przy przystanku Pachniówka;
- wykonanie podjazdu dla samochodu asenizacyjnego przy świetlicy, środki gminne;
- oczyszczenie przystanku wapiennego "Szkoła" oraz odnowienie pozostałych;
- urządzenie garderoby na stroje ludowe zespołu śpiewaczego zgodnie z wymogami NCK;
- wymówienie pomieszczenia firmie Orange i przywrócenie siłowni;
- przyjęcie regulaminu funkcjonowania i warunków korzystania ze świetlicy.

Zadania bliższe:

- **przebudowa chodnika, podjazdów do posesji i systemu odprowadzenia wody w pasie drogi wojewódzkiej 824 na odcinku starego chodnika, 2026, środki ZDW i gminne;**
- zabieganie o system wymuszający spowolnienie ruchu drogowego (odcinkowy pomiar prędkości, radar, oznakowanie i oświetlenie przejść dla pieszych);
- oświetlenie drogi gminnej nr 892, stanowiącą drogę dojazdową do posesji;
- montaż schodów na poddasze świetlicy;
- urządzenie siłowni;
- budowa wiaty biesiadnej;;
- zagospodarowanie poddasza świetlicy;
- nadanie imienia dla Dębu - Pomnika Przyrody;

Zadania dalsze:

- utworzenie Lokalnego Centrum Animacji Kultury i Integracji, lata 2026- 2027, środki gminne, programy operacyjne województwa lubelskiego, ponadregionalne programy wsparcia;
- zorganizowanie sympozjum i wystawy "Parchatka natchnieniem artystów";
- uaktywnienie dzieci i młodzieży do uczestnictwa w zajęciach;
- utrzymanie aktywności seniorów;
- organizowanie pomocy osobom starszym wraz z Ośrodkiem Pomocy Społecznej.

13. DŁUGOTERMINOWY PROGRAM ROZWOJU PARCHATKI

Głównym celem jest ciągła poprawa warunków życia i bezpieczeństwa mieszkańców, integracja międzypokoleniowa oraz dbanie o środowisko.

Zadania kolejne:

- **budowa chodnika po drugiej stronie drogi 824, lata 2026 - 2030, środki ZDW i gminne;**
- montaż systemów spowalniających ruch drogowy, 2025, środki zewnętrzne;
- oświetlenie przejść pieszych na drodze 824;
- **budowa kanalizacji, 2026 - 2029, środki gminne i zewnętrzne;**
- coroczny przegląd i udrożnienie gminnych dróg gruntowych, 2025 - 2029, śr. gminne i Funduszu Ochrony Dróg Gminnych;
- modernizacja gminnych dróg dojazdowych do pól, śr. Funduszu Ochrony Dróg Gminnych Województwa Lubelskiego;
- postawienie wież widokowych na Górze Trzech Krzyży i przy stoku narciarskim, 2026 - 2028, środki zewnętrzne oraz inwestora;
- zorganizowanie wystawy dawnych urządzeń i starego sprzętu rolniczego, 2026 - 2027, środki KGW, FS;
- utworzenie miejsca rekreacji i wypoczynku z odtworzeniem zbiornika wodnego na terenie wspólnoty wiejskiej, 2026 - 2027, środki pomocowe;
- organizacja corocznych uroczystości upamiętniających Ofiary Krwawej Środy 1942 r.;
- stała opieka nad grobowcem na cmentarzu parafialnym - praca społeczna.

PARCHATKA

EKIPA ŚWIĘTEGO MIKOŁAJA

ZAJĘCIA DLA SENIORÓW

SEKCJA ROWEROWA

PROTEST MIESZKAŃCÓW

